This project is funded by the European Union

Eiroreģions "Ezeru zeme"
Euroregionas "Ežerų kraštas"
Еўрарэгіён "Азёрны край"
Еврорегион "Озерный край"
Euroregion "Country of lakes"

EUROREGIONO „EŽERŲ KRAŠTAS" TREČIAS ŽINGSNIS

Euroregiono „Ežerų kraštas" 2014–2020 metų strategija

Santrauka

Projektas „Euroregiono „Ežerų kraštas" strategijos trečias žingsnis – bendros ateities planavimas siekiant tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos teritorijose"
"3-rd step / 3-ias žingsnis"

2014 m.

This project is funded by the European Union

Šį projektą remia Europos Sąjunga, Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa.

Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa 2007-2013 m. periodu pakeičia Baltijos jūros regiono INTERREG IIIB kaimynystės programos Pietų prioriteto IIIA programą. Programos bendras strateginis tikslas yra stiprinti Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio regiono teritorinę sanglaudą, užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą, kelti ekonominę ir socialinę gerovę bei skatinti tarpkultūrinį dialogą ir kultūrinę įvairovę. Programoje dalyvauja Latvijos Latgalos regionas, Lietuvos Panevėžio, Utenos, Vilniaus, Alytaus ir Kauno apskritys ir Baltarusijos Vitebsko, Mogiliovo, Minsko ir Gardino sritys.
Programos bendroji valdymo institucija yra Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Programos interneto svetainė: www.enpi-cbc.eu.

Europos Sąjungą sudaro 28 valstybės narės, nusprendusios laipsniškai sujungti žinias, išteklius ir ateitį. Per 50 metų plėtros valstybės narės sukūrė stabilumo, demokratijos ir tvarios plėtros erdvę, be to, išsaugojo kultūrų įvairovę, toleranciją ir asmens laisves.
Europos Sąjunga siekia dalintis šiais pasiekimais ir jų verte su šalimis ir gyventojais už jos ribų.

Už pateiktą informaciją yra visiškai atsakingas Euroregionas „Ežerų kraštas“ ir ši informacija jokiu būdu negali būti naudojama Europos Sąjungos nuomonei reikšti.

Euroregiono „Ežerų kraštas“ 2014–2020 metų strategija parengta pagal Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos projektą „Euroregiono „Ežerų kraštas“ strategijos trečias žingsnis – bendros ateities planavimas siekiant tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos teritorijose“ (3-IAS ŽINGSNIS)(LLB-1-083).

Strategiją rengė UAB „Grupė 93“, kuri nuo 2013 metų kovo 1 dienos iki 2014 metų rugpjūčio 31 dienos buvo pasirašiusi sutartį su Latvijos Euroregiono „Ežerų kraštas“ biuru.

Euroregiono "Ežerų kraštas" 2014-2020 metų strategija patvirtinta Euroregiono tarybos posėdyje vykusiame 2014 metų birželio 6 d. Utenoje,Lietuva.

Turinys

1 EUROREGIONAS „EŽERŲ KRAŠTAS“ 5

2 VIZIJA 2020 METAMS 10

3 EKONOMINĖ EUROREGIONO „EŽERŲ KRAŠTAS“ VEIKLA (BENDRADARBIAVIMO PARTNERIŲ VAIDMUO) 15

4 STRATEGINIAI 2014–2020 METŲ TIKSLAI 17

5 2014–2020 METŲ PRIORITETAI 19

6 STRATEGINIAI 2014–2020 METŲ PROJEKTAI 21

7 TERITORINĖ PLĖTRA 25

8 STRATEGIJOS KŪRIMAS 29

Įžanginis žodis

1998 metais įkurtas Euroregionas „Ežerų kraštas" pasižymėjo kaip naujoviškų projektų iniciatorius, regioninio ir tarptautinio bendradarbiavimo skatintojas ir tapo sėkmingai veikiančia institucija.

31-ą Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio savivaldybę jungiančiam Euroregionui tai trečias simbolinis žingsnis – trečia veiklos strategija, kurioje išreikštas tvirtas ryžtas, brandus bendradarbiavimo suvokimas, Euroregiono patirties vertinimas ir tikėjimas ateities sėkme.

- Pirmoji Euroregiono „Ežerų kraštas" 2001–2007 metų strategija buvo įgyvendinama padedant Norvegijos užsienio reikalų ministerijai ir Norvegijos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijai. Tuo metu Euroregionas rengė pirmuosius projektus, besimokydamas ir plėsdamas patirtį ieškojo naujų kontaktų, pritraukė naujų dalyvių ir partnerių. Šiuo periodu sėkmingai įgyvendinti kulinarinio paveldo, aktyvaus turizmo plėtros ir kt. projektai.

- Antroji 2008–2013 metų strategija buvo įgyvendinama padedant Latvijos Respublikos užsienio reikalų ministerijai ir tapo pagrindu įgyvendinant didelės apimties projektus. Šis laikotarpis atvėrė pagrindinę Euroregiono „Ežerų kraštas" veiklos nišą – aktyvūs, patrauklūs ir naujoviški projektai, pritraukiantys ir įtraukiantys į veiklas partnerius iš valstybinių ir vietos valdžios institucijų, verslininkus, bendruomenes, mokymo institucijas.
  Euroregionas, kaip tarptautinė organizacija, jungianti pasienio regionus Latvijoje, Lietuvoje ir Baltarusijoje, įgyvendindama projektus sulaukė visuomenės ir vietos valdžios dėmesio. Tai padėjo sustiprinti organizacijos politinę ir bendruomeninę poziciją.
  Didžiausio pripažinimo ir populiarumo sulaukė projektai, kuriuose dalyvavo trijų šalių partneriai, taip pat projektinės veiklos, kurių įgyvendinimas pasitarnavo verslui, gerino infrastruktūrą, plėtojo turizmą, kulinarinį paveldą, leido organizuoti sporto čempionatus ir plėtoti kultūrinius ryšius.

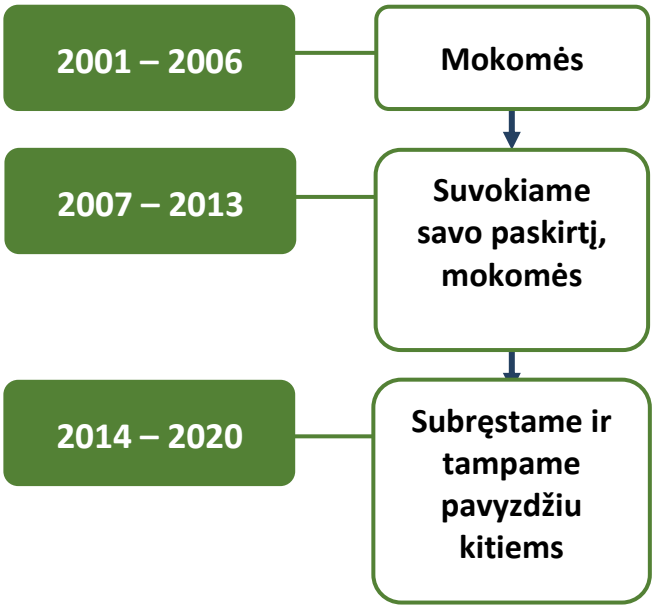

- Trečioji 2014–2020 metų strategija parengta įgyvendinant projektą „Trečias žingsnis" pagal Latvijos, Lietuvos, Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programą. Ši strategija pasižymi kito lygio branda – Euroregionas sėkmingai gali tapti tarptautinio bendradarbiavimo pavyzdžiu Europos Sąjungoje.
  Sukaupta patirtis proporcingai pritraukė didesnį finansavimą. Jeigu praeitame etape Euroregionas įgyvendino projektų už 13 mln. Eur, tai 2014–2020 metais užsibrėžtas tikslas šį finansavimą padidinti. Strategijos koncepcija parengta tikintis gauti 40 mln. Eur projektinį finansavimą.

1 EUROREGIONAS „EŽERŲ KRAŠTAS“

Euroregionas „Ežerų kraštas“ (toliau – Euroregionas) įsikūręs prie rytinės Europos Sąjungos ir šiaurės vakarų Baltarusijos sienos.

Euroregioną „Ežerų kraštas“ pristato trys šalys: Baltarusija, Latvija ir Lietuva. Šios šalys per ilgus organizacijos gyvavimo metus išugdė gilias bendradarbiavimo tradicijas, ypač kultūros srityje.

Euroregionas „Ežerų kraštas“ yra viena iš 187 Europos Sąjungoje įkurtų organizacijų, apjungianti dvi skirtingas ekonomines zonas ir skatinanti regioninį bei tarptautinį bendradarbiavimą.

1 schema. Euroregiono vieta

Bendrame Europos Sąjungos euroregionų kontekste Euroregionas „Ežerų kraštas“, kaip regionas, esantis prie išorinės Europos Sąjungos sienos, aiškiai įvardija problemas, kurios gali būti išspręstos vykdant tarptautines pasienio regionų programas.

Istoriškai ir geomorfologiškai regionas išsiskiria ežeringumu, todėl organizaciją nutarta pavadinti „Ežerų kraštas“.
1998 metais įkūrus Euroregioną, jį sudarė kelios savivaldybės (Kraslavos Latvijoje, Breslaujos Baltarusijoje, Ignalinos Lietuvoje). Šiandien Euroregionas – tvirta organizacija, vienijanti 31 savivaldybę: 15 savivaldybių Latvijoje, 7 savivaldybes Lietuvoje, 9 – Baltarusijoje (2 schema. Euroregiono „Ežerų kraštas“ teritorija).

Visuomeniniu darbu Euroregione siekiama stiprinti pasienio regionų bendradarbiavimą, dalytis gerąja patirtimi, skatinti integruotą teritorinę plėtrą atsižvelgiant į Europos Sąjungos prioritetus.
Euroregionas „Ežerų kraštas“ įgyvendina projektus pagal Europos Sąjungos struktūrinio fondo tikslo „Europos teritorinis bendradarbiavimas“ programas.

Euroregiono teritorija apima **35,9 tūkst. kv. km**, iš kurių 15,2 tūkst. kv. km (42 proc.) yra Baltarusijos teritorijoje, 12,1 tūkst. kv. km (34 proc.) – Latvijos teritorijoje ir 8,6 tūkst. kv. km (24 proc.) – Lietuvos teritorijoje.

Euroregiono teritorijoje yra **839 tūkst. gyventojų**, iš kurių 391,5 tūkst. (46 proc.) gyvena Baltarusijoje, 275,6 tūkst. (33 proc.) – Latvijoje ir 172 tūkst. (21 proc.) – Lietuvoje.
Etniniu požiūriu Euroregiono teritorijoje dominuoja slavai – 40 procentų gyventojų yra baltarusių tautybės, 20 procentų – rusų tautybės (iš kurių ½ gyvena Latvijoje) ir 4 procentai lenkų tautybės (60 procentų iš jų Latgalos teritorijoje).

Pabaltijo tautos Euroregiono terijorijoje sudaro tik 33 procentus, iš jų 18 procentų – lietuviai, 15 procentų – latviai. Be to, didesnėse Euroregiono teritorijose, tokiose kaip Daugpilis, Rezeknė, Visaginas, daugumą gyventojų sudaro rusų tautybės gyventojai.

2 schema. Euroregiono „Ežerų kraštas" teritorija

2013 metų pradžioje 61–62 procentai Euroregiono gyventojų gyveno **miestuose.** Didžiausias miesto gyventojų procentas dominavo Baltarusijos Respublikos Euroregiono teritorijose (70 proc.), o tuo metu Lietuvoje miesto gyventojų procentas svyravo nuo 43 iki 61 procento. Stambiausi Euroregiono teritorijos miestai – Novopolockas (107 tūkst. gyventojų), Polockas (84 tūkst. gyventojų), Daugpilis (89 tūkst. gyventojų), Rezeknė (31 tūkst. gyventojų), Utena (28 tūkst. gyventojų), Visaginas (21 tūkst. gyventojų), Postavai (20 tūkst. gyventojų), Glubokas (19 tūkst. gyventojų), Anykščiai (10 tūkst. gyventojų). Kiti Euroregiono teritorijos miestai nesiekia 10 tūkst. gyventojų.

Euroregiono teritorijos hidrografinį tinklą sudaro Dauguvos, Narvos ir Nemuno **upių** baseinai. Dauguva – tai viena iš dešimties stambiausių upių Baltijos jūros baseine (ilgis – 1005 km). Didžiausias Euroregiono teritorijos ežeras – Raznas (57810 ha), giliausias – Dridzis (64 m), ilgiausias – Asveja (22 km). Išskirtinis Ricos ežeras, jungiantis Latvijos ir Baltarusijos valstybes.

Euroregionas turtingas miškų, kuriuose auga tiek lapuočių, tiek spygliuočių medžiai. Tai pabrėžia Euroregiono **biologinę įvairovę**. Santykinai didelę teritorijos dalį užima pievos ir pelkės.

Bendras trijų šalių **sienos ilgis** sudaro **463 km**. Latvijos ir Lietuvos valstybių siena tęsiasi 588 km, iš kurių **78 km** – Euroregiono teritorijos siena. Latvijos ir Baltarusijos valstybių sienos ilgis yra 171 km, iš kurių **161 km** – Euroregiono teritorijos siena. Lietuvos ir Baltarusijos bendrą valstybių sieną sudaro 660

km, iš kurių Euroregiono teritorijai priklauso **224 km**. Euroregiono teritorijos bendras **sienų ilgis** yra 383 km.

Latvijai ir Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, iš esmės pasikeitė pasienio muitinių kontrolės procesas. Sienos kontrolė tarp Latvijos ir Lietuvos buvo panaikinta 2007 metų gruodžio 21 dieną, kuomet šios šalys prisijungė prie Šengeno zonos.

Šeši pasienio punktai ir pagrindiniai transporto koridoriai vaidina svarbų vaidmenį siekiant Euroregiono plėtros: magistralėse A6/P20 pasienio punktai Paterniekiai (Latvija)–Grigorovščina (Baltarusija); magistralėse P68/P3 Silene (Latvija) – Urbany (Baltarusija), Geležinkelio pasienio punktas Indra (Latvija), Medumi (Latvija)- Smėlynė (Lietuva) magistralėje A13/A6 arba E262, Žemgalė (Latvija)–Turmantas (Lietuva) ir Demenė (Latvija)–Tilžė (Lietuva) pasienio punktai.

Euroregiono teritorijoje nėra **oro uosto**, kuriame savo paslaugas teiktų nacionalinės oro linijų kompanijos. Baltarusijos Respublikoje 9 km nuo Polocko miesto, įeinančio į Euroregiono sudėtį, įsikūręs regioninės reikšmės oro uostas. Latvijos Respublikos Daugpilio ir Rezeknės miestų strateginiuose planuose numatyta oro uostų statyba. Euroregiono miestams artimiausi oro uostai yra Vitebske (Baltarusija), Rygoje (Latvija) ir Vilniuje (Lietuva).

Diplomatiniai santykiai tarp Latvijos ir Baltarusijos buvo užmegzti 1992 metų balandžio 7 d. Latvijos Respublika turi ambasadą Minske (oficialus atidarymas vyko 1993 metais) ir konsulatą Vitebske (oficialiai darbą pradėjo 1994 metais). Baltarusijos Respublika turi diplomatinių atstovybių Latvijos Respublikoje: ambasada Rygoje ir generalinis konsulatas Daugpilyje. Diplomatiniai santykiai tarp Baltarusijos ir Lietuvos užmegzti ir oficialiai įforminti 1992 metų gruodžio 30 dieną.

Pagrindinės bendradarbiavimo kliūtys:

- Pasunkėjęs sienos kirtimo procesas.
- Dideli telekomunikacijų išlaidų kaštai tarp Europos Sąjungos valstybių ir Baltarusijos.
- Neišplėtota interneto prieigų infrastruktūra kaimiškuose rajonuose.

Pagrindinės Euroregiono problemos:

- Gyventojų skaičiaus mažėjimas.
- Menkas ekonominis lygis – žemas darbo užmokestis, palyginti su centriniais šalių rajonais ir sostinėmis.
- Aukštas nedarbo lygis Latvijoje ir Lietuvoje.

Pagrindiniai Euroregiono privalumai:

- Didelė bendradarbiavimo patirtis, nuolatinis bendravimas su žmonėmis.
- Sėkminga projektų įgyvendinimo patirtis – įgyvendinti novatoriški, kūrybiški projektai, jų rezultatus teigiamai įvertino vietos gyventojai.
- Euroregiono teritorinis išsidėstymas sukuria prielaidas įgyvendinti svarbius tarptautinio bendradarbiavimo projektus, iš esmės spręsti pasienio regionų problemas.
- Nacionalinė pagalba ir diplomatinė parama siekiant įgyvendinanti Europos Sąjungos ir Nepriklausomų valstybių sandraugos šalių projektus suteikia tarptautinį pripažinimą.
- Euroregiono teritorija lengvai pasiekiama Europos Sąjungos, Skandinavijos ir Nepriklausomų valstybių sandraugos šalims.
- Euroregionas turi didelių (daugiau nei 100000 gyventojų) miestų – Novopolockas, Polockas, Daugpilis, ir nedidelių miestų tinklą.
- Euroregiono teritorijos bendras sienos ilgis – 383 km.
- Švari Euroregiono aplinka.
- Ekonominis teritorijos potencialas – tarptautinės automagistralės, gamtos turtai, miestų tinklas.
- Ežerų gausa – ypatingas gamtos išskirtinumas.

- Išplėtotas bendradarbiavimo partnerių tinklas (nacionalinės organizacijos, aukštosios mokyklos ir t. t.)

3 schema. Politinis ir ekonominis Euroregiono „Ežerų kraštas" kontekstas

Nuo 1999 iki 2008 metų Euroregionas „Ežerų kraštas" įgyvendino projektų už 2,235 mln. Eur. 2007–2012 metais įgyvendinta projektų už 10,65 mln. Eur. Didžiausi septyni šio laikotarpio projektai įsisavino lėšas nuo 200 tūkst. Eur (pavyzdžiui projektas Nature Therapy) iki nepilnų 2 mln. Eur. (pavyzdžiui projektas EstLatRus Traffic)

Per praėjusį 1999-2012 metų finansavimo laikotarpį Euroregionas įsisavino 12,9 mln. Eur ir tai rodo, kad Euroregionas „Ežerų kraštas" turi didelę patirtį projektų įgyvendinimo srityje.

Projektas	Finansavimo programa	Įgyvendinimo laikotarpis
1. Informacinio centro įsteigimas Latvijoje ir Baltarusijoje.	Europos Sąjungos „Phare CREDO" programa	1999–2000 m.
2. Euroregiono „Ežerų kraštas" strategijos parengimas	Norvegijos savivaldybių asociacijos programa	2001–2002 m.
3. Tarptautinės jaunimo ekologinės stovyklos	Norvegijos savivaldybių asociacijos programa	2000–2002 m.
4. Euroregiono viešinimo projektas	Norvegijos savivaldybių asociacijos programa	2002 m.
5. Euroregiono administracinių struktūrų stiprinimas	Norvegijos savivaldybių asociacijos programa	2002 m.
6. Sportiniai Latgalos žaidimai ir tarptautinė konferencija „Pasienio regionų bendradarbiavimas kaip priemonė stiprinti bendros veiklos plėtrą"	Balvų rajono taryba ir kaimyninės savivaldybės	2002 m.

Projektas	Finansavimo programa	Įgyvendinimo laikotarpis
7. „Euroregiono „Ežerų kraštas“ vietinio turizmo marketingas ir valdymas“	TACIS CBC programa	2002 m.
8. „Euroregiono „Ežerų kraštas“ mažų ir vidutinių įmonių plėtra“	„Phare“ programa	2002–2003 m.
9. Kulinarinio paveldo tinklas Latgalos regione (Latgale CUISINE) remiantis Latvijos ir Lietuvos kulinarijos koncepcija	„Phare“ pasienio regionų bendradarbiavimo programa Mažųjų projektų fondas	2003–2004 m.
10. „Kulinarinis paveldas, kaip metodas pristatyti Euroregiono „Ežerų kraštas“ regioninį turizmo tinklą“ (LV, LT, BY)	„Interreg IIIA“ programa	2005–2006 m.
11. Dviračių takų tinklo plėtra	„Interreg IIIB“ programa	2005–2007 m.
12.„Harmoningas tarpvalstybinis bendradarbiavimas, siekiant pagerinti kelių eismo saugumą Latvijos, Lietuvos teritorijoje („LatLit Traffic”) (LT, LV)	„LAT-LIT“ programa	2009–2011 m.
13. „Vandens apsaugos priemonių ir ekologiško gyvenimo būdo plėtra Latvijos ir Rusijos pasienio regionuose” (Aqua Life) (LV, RU)	Estijos, Latvijos ir Rusijos pasienio regionų bendradarbiavimo programa	2013–2014 m.
14. „Tarptautinės reikšmės transporto paslaugų sistemos stiprinimas Estijoje, Latvijoje, Rusijoje“ (EE, LV, RU)	Estijos, Latvijos ir Rusijos pasienio regionų bendradarbiavimo programa	2012–2014 m.
15. „Tartu, Rezeknė, Pskovas: tvari pasienio regiono miestų „žaliojo“ valdymo plėtra“ (GreenMen) (EE, LV, RU)	Estijos, Latvijos ir Rusijos pasienio regionų bendradarbiavimo programa	2012–2014 m.
16. Gamtos terapija, užtikrinanti vienodas gyvenimo sąlygas Latvijos ir Rusijos pasienio regionuose (Nature Therapy) (LV, RU)	Estijos, Latvijos ir Rusijos pasienio regionų bendradarbiavimo programa	2013–2014 m.
17. „Profesinių mokymo įstaigų ir įmonių bendradarbiavimo pagrindų kūrimas Latvijoje ir Lietuvoje“ („Educate For Business“) (LT, LV)	„LAT-LIT“ programa	2012–2014 m.
18. „Trečias žingsnis“ – bendros ateities planavimas siekiant tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos teritorijose“ (3-ias žingsnis) (LV, LT, BY)	Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio regionų bendradarbiavimo programa	2013–2014 m.
19. „Sveikos gyvensenos skatinimas Latvijos ir Baltarusijos pasienio regione“ (Move for Life) (LV, BY)	Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio regionų bendradarbiavimo programa	2013–2014 m.

2 VIZIJA 2020 METAMS

Preambulė

Organizacijos vizija nukreipta į bendradarbiavimo galimybes, draugiškų santykių palaikymą, Euroregiono plėtrą skatinant pasienio regionų bendradarbiavimą.

Tai pagrindžiama palyginti nedidele finansavimo apimtimi (planavimo periodo Euroregiono projektų apimtis nepalyginama netgi su vieno partnerio metiniais investiciniais projektais) ir tuo, kad Euroregionas neturi jokių teisinių ir administracinių priemonių, kurios leistų daryti tiesioginę įtaką kuriai nors veiklos sferai ar visam regionui.

Euroregionas, įgyvendindamas projektus ir užpildydamas nišas, kurios nėra įtrauktos į tiesiogines administracinio valdymo funkcijas, netiesiogiai prisideda prie pasienio teritorijų plėtros. Euroregiono veikla vertinama pagal oficialių susitikimų, bendrai įgyvendinamų projektų ir bendrų renginių skaičių.

Dalyvavimas Euroregiono veiklose palengvina vietos valdžios partnerių bendradarbiavimą, sukuria galimybę geriau pažinti savo kaimynus pasienio regione, susipažinti su jų veikla, pasidalyti gerąja patirtimi, taip skatinat ir gerinant bendradarbiavimą tarptautiniu lygmeniu. Ir, žinoma, tai puiki galimybė įsitraukti į kitų Euroregionų veiklą.

Pasinaudojant Europos struktūrinių fondų parama programos „Teritorinis bendradarbiavimas Europoje" veiklos planuojamos ir 2014–2020 metams, taigi ir toliau Euroregionams bus prieinamas finansavimas siekiant tarptautinio bendradarbiavimo.

Euroregionas „Ežerų kraštas" užsibrėžtų tikslų siekė dešimtmetį. Ši organizacija **pasižymi savitu požiūriu**:

- **Naujoviškas požiūris** sprendžiant šalių partnerių visuomenei svarbias problemas.
- Euroregiono „Ežerų kraštas" veikla orientuota į projektų įgyvendinimą. Pagrindinis dėmesys nukreiptas **pasienio regionų bendadarbiavimo plėtrai**.
- **Demokratinis partnerių dalyvavimas įgyvendinant projektus,** suteikiant galimybę kiekvienam realizuoti siūlomą idėją. Jeigu viename projekte dalyvavo vienas partneris, tai, įgyvendinant kitą projektą, kviečiamas kitas partneris, taip sudaroma galimybė į projektinę veiklą įtraukti visus Euroregiono partnerius.
- **Partnerių vaidmuo arba specializacija.** Atsižvelgdamas į interesus, kiekvienas partneris pasirenka pasienio regionų bendradarbiavimo sritį. Pasirinkęs kryptį, partneris gilina, kaupia žinias ir praktinę patirtį, kuriais dalijasi su panašią sritį pasirinkusiais partneriais, analizuoja panašių projektų veiklas.
- **Principas „Jeigu nepasidalysi su kaimynu, tai nieko negausi ir pats".** Euroregionui nepriimtina konkurencija, ši organizacija siekia bendradarbiauti, siekti bendro tikslo, dalytis idėjomis ir patirtimi.
- **Projektai, atitinkantys realius poreikius.** Vietos valdžios institucijos ir jų administracijos, vykdydamos kasdienines funkcijas, susiduria su situacijomis, kai sunku rasti sprendimą su turimais ištekliais, biudžetu bei specialistais. Euroregionas tokioje situacijoje gali tapti sprendimo būdu. Tai organizacija, kuri gali padėti rasti partnerių, plėtoti idėjas ir rengti projektus. Iš pačios paprasčiausios idėjos rekonstruoti gatvę Euroregionas gali išplėtoti idėją naujam projektui.
- **Projektai, kurie atsirado iš rizikingų idėjų.** Priešingai tiems projektams, kurie įgyvendinami iškilus poreikiams, siūlomi projektai, kurių idėjos yra gana rizikingos.
  Euroregiono partnerių ratas gana didelis, todėl reikalingas gebėjimas perduoti idėją, įtikinti politikus ir partnerius, rasti bendrus interesus, tikslus, diskutuoti, ieškoti bendro sprendimo, plėtoti idėją pasitelkiant kūrybinius metodus.

- **Euroregiono vidutinis projektas** siekia iki 2 mln. Eur ir į jį itraukta iki 10 partnerių. Daugeliu atvejų nėra galimybės į projektą įtraukti visų Euroregiono partnerių. Projektas „Trečias žingsnis" – tai išskirtinis projektas, įtraukęs visus partnerius.
- **Idėjų tęstinumas norint pasiekti tikslą.** Tęsti sėkmingus, gerus projektus – tai teisingas žingsnis. Tai idėjų plėtra kaskart gilinant supratimą, plečiant partnerių ratą, siekiant geresnių rezultatų.
- **Kiekvienas projektas turi svarbias sudedamąsias dalis – mokymas, socialinis darbas, energetinis efektyvumas –** kurios išskiriamos pagal tam tikras partnerių vertybes. Euroregionas atskirais atvejais svarbią temą galėtų realizuoti kaip stambaus projekto sudedamąją dalį, užuot įgyvendinęs atskirus projektus. Rengiant projektą būtinos platesnės diskusijos su partneriais ir atitinkamų sričių specialistais, o jie ras būdų įsitraukti į veiklas ir pritaikyti savo žinias. Pavyzdžiui:
  - Įgyvendinant pasienio regionų plėtros projektus (galbūt ne visus), būtina įtraukti **socialinį aspektą** – svarbi konkrečių socialinių grupių veikla, socialinių tarnybų patirtis. Pavyzdžiui, projektą „Euroregiono olimpinis čempionatas" galima papildyti Euroregiono parolimpinėmis žaidynėmis, pasinaudojus savanorystės principu jau penktus metus organizuojamo „sėdimo tinklinio" Lyvanuose patirtimi.
  - Įgyvendinant pasienio regionų projektus **įtraukti „svarbiuosius" partnerius** – švietimo įstaigas, siekiant jose skleisti naujas projektines idėjas, supažindinti su naujais mokymosi metodais, o kartu didinti Euroregiono žinomumą.
- **Keitimasis patirtimi.** Rengiant projektą labai svarbu dalytis patirtimi, taip ieškoma naujų idėjų, sprendžiamos problemos, numatomi bendri tikslai. Rengiant Euroregiono pasienio regionų plėtros projektus partnerių skaičius dažniausiai siekia 10. Tai nemažas būrys partnerių, kurie, dalydamiesi patirtimi, tampa galingesni, išmanesni, pasitiki savo jėgomis.
- **Kad Euroregione būtų patogu gyventi!** Siekiama, kad pagerėtų Euroregiono gyventojų gyvenimo sąlygos, jiems neišsižadant pagrindinių vertybių, neieškant darbo svetur, nepaliekant namų ir gimtųjų vietų.

Euroregionas „Ežerų kaštas" turi savo bendradarbiavimo metodus

Bendradarbiavimo principai arba „bendradarbiavimo projektų akupunktūra":

- Kiekvienas partneris įvardijo savo pagrindinius interesus (3–5) arba poreikius, tai leidžia rasti panašius partnerius vykdant projektą;
- Euroregionas sudaro puikias galimybes komunikuoti ir dirbti geroje komandoje;
- Vykdant unikalius, naujoviškus ir įdomius Euroregiono projektus partnerių interesai sutampa.

Išskiriamos 3 Euroregiono projektų kategorijos:

- „Žvaigždės" – patys svarbiausi, prioritetiniai, naujoviški projektai;
- Projektai su genialia idėja – labai reikalingi partneriams, turintys genialią idėją projektai;
- Ateities pojektai – projektai, kurių idėja dar ateityje.

„Žvaigždės" vaidina svarbų vaidmenį Euroregiono ekonominėje ir socialinėje plėtroje, pritraukia daug partnerių ir sulaukia plataus atgarsio visuomenėje ir institucijose.
Siekiame realizuoti projektą „Žaliasis koridorius", kuris palengvintų sienos kirtimo procesą, „Turgaus" projektą, skirtą skatinti Euroregiono vietos ekonomikos plėtrą, „Vandens" projektą, kuriuo siekiama gerinti ežerų prieinamumą, projektą „Micro Light", juo siekiama energijos vartojimo efektyvumo.
Šie projektai tęsia ankstesnių sėkmingų projektų „Green Man", „Bella Dvina", „Bella Cuisine" idėjas ir pakelia juos į naują lygmenį.

Projektai su genialia idėja pabrėžia Euroregiono unikalumą, išskirtinumą, pripažinimą. Juose giliau gvildenamos atskiros temos ieškant alternatyvių problemų sprendimo būdų. Į šią projektų grupę įtraukti projektai, susiję su tvarios transporto sistemos plėtra, gamtos terapija, dviračių infrastruktūros plėtra, parkų infrastruktūros planavimu, energetinių kultūrų ūkių plėtra, socialinių darbuotojų gildija, Euroregiono olimpinėmis žaidynėmis ir kt.

Ateities projektai – tai projektai, kurie bus rengiami vėlesnio bendradarbiavimo procese laikantis tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų ir Vyriausybės prioritetų 2020 metų laikotarpiui. Jie bus rengiami pasitelkiant naujas žinias, išplėtotas technologijas, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų projektai apie naujų kultūrų auginimą konkrečiame vandens telkinyje ar teritorijoje arba įvairūs informacinių technologijų projektai ir t. t.

Vizija

Kartu mes patys šauniausi!

Žaliausias Euroregionas
Švariausias Euroregionas
Turtingas ežerų ir upių Euroregionas
Sportiškiausias Euroregionas
Kontrastingas Euroregionas
Svetingiausias Euroregionas
Turtingo kulinarinio paveldo ir gražių tradicijų Euroregionas
Sveikatingiausias Euroregionas
Gabiausias ir siekiantis žinių Euroregionas
Darniausias Euroregionas
Optimistiškiausias Euroregionas

Žaliausias, sveikatingiausias, švariausias ir turintis daug ežerų ir upių Euroregionas

Turime daug gamtos turtų (miškai, pievos, vandenys, dirbamos žemės, laukai).

Euroregione „Ežerų kraštas" gausūs žuvų ištekliai ir puikios poilsio galimybės. Atsižvelgdami į pavadinimą „Ežerų kraštas", dirbame, kad Euroregiono vandenų turtas būtų prieinamas vietiniams gyventojams ir turistams.

Euroregiono išskirtinis bruožas – ežerai ir upės. Planuojama, kad iki 2020 metų bus pagerintas priėjimas prie vandens telkinių, išplėtota vandens transporto infrastruktūra, šalia vandens telkinių suformuotos poilsio zonos. Norint pagerinti prieinamumą prie vandens telkinių ir juos pritaikyti poilsiui, turizmui, bus įgyvendinami kempingų infrastruktūros, vandens sporto sričių projektai. Esame pavyzdys, kaip, kuriant ir plėtojant infrastruktūrą bei paslaugas šalia vandens telkinių, galima nepažeisti aplinkos ir išsaugoti gamtos turtus.

Mums patinka dirbti, prižiūrėti ir puoselėti žemę. Beveik kiekviena šeima turi savo žemės lopinėlį, sodą, daržą arba plėtoja ūkį, o kartais tiesiog balkone augina keletą žalumynų. Žemdirbystė yra „Žaliojo" Euroregiono vertybė. Plėtojant žemdirbystę, sukuriami maisto produktai, užtikrinama jų kokybė, užpildomas laisvas laikas ir sukuriamas charakteringas miesto ir kaimo kraštovaizdis. „Turgaus" projektas skatins produktų gamybą kaime. O Parkų infrastruktūros planavimo projektuose kaip mokomoji priemonė ir kartu parkų dizaino elementas bus plėtojama daržų idėja.

Galime džiaugtis turėdami daug švaraus vandens ir gryno oro. Euroregiono teritorijoje yra gaminami ekologiški ir naudingi maisto produktai, užsiimama alternatyvių energijos šaltinių plėtra ir energijos panaudojimo efektyvumo gerinimu. Palnuojama, kad šia tema bus įgyvendinami „Micro Light", „Green Man II", „Vandens", „Kempingų", Dviračių takų infrastruktūros plėtros projektai.

Aktyviausias ir veikliausias Euroregionas

Euroregiono prioritetas yra verslumą skatinantys projektai. Svarbus kiekvienas, kuris mąsto kaip šeimininkas ir mokosi užsidirbti kaip verslininkas, ūkininkas ar amatininkas. „Žalias koridorius", „Turgus", „Mikro Light" ir visi socialinės srities projektai – tai idėjos, kurios geriausiai apibūdina verslumą skatinančias iniciatyvas Euroregiono teritorijoje.

Svetingiausias Euroregionas

2020 metais Euroregionas „Ežerų kraštas" bus ekonomiškai išsivystęs, lengviau prieinamas ir dar patrauklesnis turistams regionas.

Euroregionas labai kontrastingas – nuo žirgo iki elektromobilio, nuo krosnies iki saulės arba geoterminės energijos, nuo susitikimų iki socialinių tinklų, nuo didelių įmonių iki namudininkų ir t. t.

Euroregionas ir toliau džiugins savo kulinariniu paveldu, gamtos dovanomis ir poilsio paslaugų pasiūla.

Euroregionas didžiuojasi savo etninės kultūros paveldu – Aukštaitijos, Latgalos, šiaurės Baltarusijos regiono dialektais, dvasiniu paveldu, kultūros tradicijomis, autentišku gyvenimo būdu.

Lengviau pasiekiamas Euroregionas

Euroregiono teritorijoje nutiestos geros kokybės tarptautinės automobilių kelių ir geležinkelių magistralės, jungiančios jį su Europos Sąjungos ir Nepriklausomų valstybių sandraugos šalių metropoliais, uostais, oro uostais.

Vidaus kelių tinklai Euroregione rekonstruoti, užtikrinant nepertraukiamą transporto maršrutų srautą asfaltuotomis kelių dangomis. Išsaugoti „žalieji keliai", vingiuojantys akį viliojančiais kraštovaizdžiais, įtraukltais į Euroregiono poilsio ir turistinius maršrutus. Šie keliai veda prie prie ežerų, upių, turistinių įžymybių.

Gabiausias ir siekiantis žinių Euroregionas

Posakis „Gyveni ir mokaisi" tiksliai atitinka Euroregiono požiūrį į švietimo plėtrą.

Euroregiono poziciją švietimo atžvilgiu charakterizuoja dviejų tipų įgyvendinami projektai:

1) Mokymosi įstaigų bendradarbiavimo projektai. Tai tęstinės projekto „Educate for business" veiklos tarp mokymo įstaigų ir įmonių. Jomis siekiama plėtoti paslaugas ir bendrojo ugdymo įstaigų tinklus.
2) Projektai apie tai, „kaip mes mokomės", arba apie mokymąsi visą gyvenimą, mokymąsi nuotoliniu būdu, apie renginius ir veiklas, padedančias įgyti naujų žinių ir gebėjimų. Tokie projektai suteikia galimybę tobulinti kvalifikaciją, lavintis, susipažinti su naujausiais įvairių sričių pasiekimais, tobulinti asmenines, pilietines, socialines ir profesines kompetencijas. Įgyvendinant šiuos projektus, pagrindinio ugdymo įstaigos (mokyklos) juose dalyvauja kaip partnerės. Kiekvienam projektui taikomas reikalavimas – mažiausiai vienas iš partnerių turi atstovauti švietimo įstaigai, kad būtų suteikta galimybė mokymo procesuose tobulėti ir pačioms ugdymo įstaigoms.

Sportiškiausias, turtingiausias kultūrinių tradicijų Euroregionas

Euroregiono projektai vienija didžiulį partnerių būrį ir į veiklas įtraukia įvairių šalių bendruomenes. Sportas ir kultūra jungia tautas ir formuoja draugiškus žmonių santykius. Mes sieksime organizuoti savo olimpines žaidynes, plėtoti konkurencingą festivalių kultūrą, išsaugoti kultūrinį miestų ir kaimų paveldą, puoselėjant tautinį tapatumą.

Aktyvaus poilsio infrastruktūra, kultūros ir sporto įstaigų įranga ir priemonės, tarptautiniai kultūros ir sporto renginiai, skirti populiarinti sveiką gyvenimo būdą ir išsaugoti vietos bendruomenių tradicijas – visos šios priemonės įtrauktos į projektą „Cool Tour", „Vandens", „Festivalių" projektus ir kt.

Darnus ir pozityvus Euroregionas

Trijų šalių savivaldybių asociacija – lyg trys muškietininkai, kurie vadovaujasi šūkiu „Vienas už visus, visi už vieną!" Tokia pozicija padeda mums siekti numatytų tikslų. Mes pasitikime vieni kitais ir visada pasiruošę ištiesti pagalbos ranką, todėl veikdami drauge mes patys geriausi!

Mes tampame stipresni!

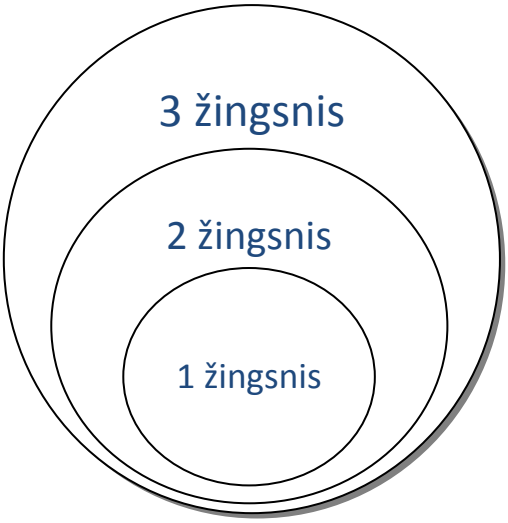

Trečioji Euroregiono „Ežerų kraštas“ 2014–2020 metų strategija iš tiesų yra trečias žingsnis ir simbolizuoja brandos laikotarpį – daugiau partnerių, abipusis supratimas, platesnė veiklų tematika, „storesnė piniginė“, daugiau įvairių interesų ir daugiau patirties siekiant mūsų strategijos tikslų.

„Trečiasis žingsnis“ rengia Euroregioną naujam plėtros etapui – ketvirtajam žingsniui:

- **tapti tarptautinio pasienių regionų bendradarbiavimo pavyzdžiu Europos Sąjungoje;**
- **administruoti projektus**. Euroregionas „Ežerų kraštas“ įrodė esąs profesionalus ir patikimas tarptautinių projektų iniciatorius ir vykdytojas, todėl nuo 2020 metų galėtų administruoti dalį finansuojamų programų, t. y. vertinti projektų paraiškas, finansuoti jas ir kontroliuoti įgyvendinimą. Partneriai turėtų galimybes dalyvauti priimant sprendimus dėl finansavimo ir susipažinti su Euroregiono pareiškėjų poreikiais.

3 EKONOMINĖ EUROREGIONO „EŽERŲ KRAŠTAS" VEIKLA (BENDRADARBIAVIMO PARTNERIŲ VAIDMUO)

Ekonominis veiklos pagrindas kuriamas numatant perspektyvines verslo sritis, sukuriančias pridėtinę vertę, skatinančias darbo vietų atsiradimą ir regionų ekonomikos vystymąsi.

Kadangi Euroregiono strategija (skirtingai nuo vietos valdžių strategijos) orientuota į tarpvalstybinį bendradarbiavimą, didžiulis dėmesys skiriamas Euroregiono narių poreikiams. Kiekvienas partneris numato savo vaidmenį, veiklos specializaciją, kurią tikslingai ir nuosekliai įgyvendina, kaupdamas patirtį ir naujas žinias. Įgyvendinant projektus nuolat dalijamasi gerąja patirtimi.

1 lentelė. Bendradarbiavimo partnerių vaidmuo

Partneris (miestas)	Bendradarbiavimo vaidmuo ir specializacija
1. Visaginas	Jaunas, greitai besivystantis miestas. Energetikos kompetencijos centras. Naujos energetikos technologijos. Elektros energijos gamintojų persikvalifikavimas
2. Ignalina	Istorinis Euroregiono bendradarbiavimo lopšys Lietuvoje. Euroregiono turizmo traukos centras Lietuvoje
3. Zarasai	Sveikatinimo ir kultūrinio turizmo centras: turizmo paslaugos šeimoms, gamtinis turizmas; veiklos, festivalių miestas
4. Kupiškis	Kupiškis – ekologiško mąstymo rajonas, draugiškas verslui, aplinkai ir krašto gyventojams
5. Utena	Parkų, puikiai sutvarkytų viešųjų erdvių centras. Lengvoji pramonė ir ekologiškas valdymas
6. Švenčionys	Gamtinio turizmo centras: natūralios gamtinės medicinos paslaugos vaikams ir šeimoms
7. Anykščiai	Pirmaujantis Euroregiono sveikatinimo ir turizmo kurortas: kultūrinio ir gamtinio turizmo bei aktyvaus poilsio centras
8. Breslauja	Istorinis Euroregiono bendradarbiavimo lopšys Baltarusijoje. Nacionalinis Breslaujos ežerų parkas
9. Pastovys	Aktyvaus sporto (futbolas, tinklinis), sveikatinimo ir turizmo centras
10. Glubokas	Partnerystės centras Baltarusijoje. Tarpkultūrinės komunikacijos centras
11. Miorai	Euroregiono „žalieji plaučiai" ir vitaminas C
12. Rosonai	Euroregiono „partizanai" (partizanų muziejus, miško gėrybės)
13. Verchnedvinskas	Turizmo veiklų organizavimas, naudojant gamtinius gydomuosius išteklius – mineralinį vandenį ir gydomojo purvo produktus; gyvulininkystės įgūdžiai (žirgininkystė, avininkystė)
14. Novopolockas	Dinamiškas technikų ir naftininkų miestas. Jaunas ir greitai besivystantis naujausių technologijų mokymo centras
15. Polockas	Istorinis, dvasinis ir kultūrinis Euroregiono centras (religija, muziejai ir kt.), gastronomijos gaminių lyderis (pienas, medus; obuolių festivalis)
16. Šarkoščina	Kaimiškas ūkiškų ir svetingų žmonių centras
17. Agluona	Religinis ir dvasinis Euroregiono centras su gamtinio turizmo pasiūlymais
18. Balvai	Šiauriniai Euroregiono ekonomikos vartai
19. Dagda	Mokomasis gamtos ir turizmo centras (vanduo, miškai, medžioklė)

Partneris (miestas)	Bendradarbiavimo vaidmuo ir specializacija
20. Karsava	Vartai į Rusiją (Latvijos ir Rusijos pasienio logistikos paslaugos). Jaunimo kraštas, žemės ūkio specialybių mokymas, sportas
21. Ludza	Seniausias Euroregiono miestas, tradicijų ir amatų centras
22. Preiliai	Euroregiono sūrių gamybos, lėlių kūrimo, šokių ir sporto centras
23. Kraslava	Penkių šalių bendradarbiavimo centras. Euroregiono viešinimo ir koordinavimo centras. Logistikos paslaugos Latvijos ir Baltarusijos pasienyje Baltijos kulinarinio paveldo centras. Euroregiono žirgininkystės kaimas
24. Daugpilis	Menų centras (M. Rothko palikimas, Daugpilio tvirtovė) Euroregiono pramonės lokomotyvas
25. Daugpilio kraštas	Žemės ūkis, kaimiškasis kulinarinis paveldas – Daugpilio miesto „duonos klėtis“
26. Lyvanai	Stiklo pramonės paveldas ir ateitis. Pilietinės veiklos pradininkai
27. Rezeknė	Euroregiono kultūros ir švietimo centras, specialioji ekonominė zona
28. Rezeknės kraštas	Juodosios keramikos puodžių mokykla. Meno mėgėjų veiklos partneris. Rezeknės miesto „duonos klėtis“ (kaimiški produktai, kulinarinis paveldas)
29. Riebiniai	Aktyvaus gamtinio turizmo paslaugos šeimoms
30. Alūksta Ilukste	Aktyvaus gamtinio turizmo ir poilsio paslaugos
31. Vilianai	Kaimiškų mugių tradicijos. Žemės ūkis (gyvulininkystė, selekcija, biologiniai ūkiai)

4 STRATEGINIAI 2014–2020 METŲ TIKSLAI

Strateginiai Euroregiono „Ežerų kraštas“ 2014–2020 metų tikslai:

Įgyvendinti naujoviškus ir kūrybiškus projektus!
Sudaryti tvirtus bendradarbiavimo pagrindus!
Populiarinti geriausią Euroregioną!

Įgyvendinti naujoviškus ir kūrybiškus projektus! Įgyvendinant šį tikslą, planuojama tęsti sėkmingus ir įdomius projektus, toliau generuoti naujoviškas ir kūrybiškas idėjas, susijusias su tarpvalstybiniu bendradarbiavimu. Finansavimo apimtys šiuo planavimo periodu du kartus turėtų viršyti praėjusių finansavimo laikotarpių apimtis!

Euroregionas turi sukaupęs didžiulę tarpvalstybinių projektų įgyvendinimo patirtį, sukurtas patikimų partnerių tinklas, leidžiantis lengvai ir greitai dirbti drauge, todėl Euroregionas įgijo patikimo ir dalykiško projektų įgyvendintojo statusą.

Euroregionas „Ežerų kraštas“ iki 2020 metų kartu su partneriais pasiruošęs administruoti dalį tarpvalstybinės bendradarbiavimo programos, t. y. vertinti projektų paraiškas, finansuoti ir kontroliuoti jų įgyvendinimą.

Sudaryti tvirtus bendradarbiavimo pagrindus! Įgyvendinant šį tikslą, siekiama paprasto, draugiško ir laisvo partnerių organizacijų bendravimo, reguliarių susitikimų, socialinių tinklų kūrimo, draugystės tarp kultūros ir sporto kolektyvų, nes tai aplinka, kurioje gimsta idėjos, vyksta greitas ir patogus bendradarbiavimas dar nepamiršta rusų kalba, kuriamas informacinis pagrindas ir vyksta tiesioginis bendradarbiavimas tarp žmonių.
Tai tikro bendradarbiavimo forma, ji moko komunikuoti, reikalauja įgyti naujų žinių, plėtoti informacinę ir telekomunikacijų infrastruktūrą, kurti ir naudoti bendras informacijos ir duomenų mainų struktūras.
Tai aplinka, didinanti pasitikėjimą, švietimas, ekonominis bendradarbiavimas ir saugumas regione.

Populiarinti geriausią Euroregioną! Įgyvendinant šį tikslą, siekiama investuoti į savivaldybių administracijų, įmonių, įstaigų, bendruomenių rinkodaros priemones, aktyviai viešinti Euroregiono partnerių projektus ir tarptautinio bendradarbiavimo tinklą, į reklaminę kampaniją įtraukiant nacionalinio lygmens institucijas.

Populiarinti geriausią Euroregioną – reiškia populiarinti Euroregiono privalumus, t. y. ekonominį vystymasi gamtinių išteklių pagrindu, juk esame „Žaliojo žirgo“ ir „Žydrųjų ežerų“ Euroregionas. Žirgininkystė, žirgų fermos ir žirgų turizmas plėtojamas kiekvienoje Euroregiono savivaldybėje. Tai reiškia sukurti reklaminį įvaizdį bendrų sąlyčio taškų su partneriais pagrindu („Žaliojo žirgo“ ir „Žydrųjų ežerų“ kodeksas, logotipas).

Tai projektai, viešinantys regiono produktus, Euroregiono įmones, turistinius objektus ir kultūrą, populiarinantys Euroregiono partnerių vertybes – energetinį efektyvumą, žinias, gamtinius išteklius, kultūros paveldą ir kt.

Tai projektų rezultatai, kuriuos vertėtų patentuoti (pvz., šiltinimo technologijos naudojant krašto augaliją, gamtinės terapijos taikymas ir pan.).

2007–2013 metais tarpvalstybiniam bendradarbiavimui (bendradarbiavimui per sieną) stiprinti buvo skirtos 52 Europos Sąjungos programos. Daugelis programų gyvuos ir 2014–2020 metais. Nuo 2014 iki 2020 metų veiks **Europinės kaimynystės ir partnerystės programa**. Euroregionas „Ežerų kraštas" galės dalyvauti:

- Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programoje;
- Estijos, Latvijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programoje;
- Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programoje.

Strateginių tikslų pasiekimo rodikliai

Rodikliai	2014–2020 metais planuojami rodikliai
1. Strateginis tikslas „Įgyvendinti naujoviškus ir kūrybiškus projektus"	
1.1. Gautas finansavimas	20 mln. Eur
1.2. Bendradarbiavimo per sieną projektų skaičius	5 didelės apimties, 10 vidutinės apimties projektų
1.3. Projekto dalyvių dalyvavimas bendrose veiklose	100 procentų
2. Strateginis tikslas „Sudaryti tvirtus bendradarbiavimo pagrindus"	
2.1. Euroregiono partneriai	34
2.2. Asmenų, įtrauktų į renginius, skaičius	1000–2000
2.3. Bendrų renginių skaičius	250
2.4. Sienos kirtimas	Bevizis režimas Euroregiono gyventojams. Pasienio punktuose įrengtas „Žaliasis koridorius"
3. Strateginis tikslas „Populiarinti geriausią Euroregioną"	
3.1. Rinkodaros renginiai	„Žaliojo žirgo" ir „Žydrųjų ežerų" kodeksas, logotipas, namų puslapis, regioniniai turgūs, parodos, festivaliai, olimpinės žaidynės, patentuotos technologijos ir kitos priemonės, įrodančios sėkmingą bendradarbiavimo per sieną projektų įgyvendinimą, užtikrinančios gerosios kaimynystės ir partnerystės veiklų kokybę
3.2. Socialiniai-ekonominiai rodikliai, pasienio teritorijų atgimimas	Mažai pakitęs gyventojų skaičius. Padidėjęs turistų ir vykstančiųjų per sieną skaičius. Sukurta naujų bendrų įmonių. Išsaugoti seni ir sukurti nauji tarptautiniai keleivių vežimo maršrutai. Parengti bendri turizmo maršrutai
3.3. Teigiamas Euroregiono įvaizdis tarptautinėse organizacijose	Euroregionas – Europos asociacijos narys. Euroregiono atstovai regionui atstovauja nacionaliniu ir europiniu lygmeniu

5 2014–2020 METŲ PRIORITETAI

Euroregiono „Ežerų kraštas“ 2014–2020 metų prioritetai:

- **Kokybiškas viešasis valdymas**
- **Kultūrinis paveldas**
- **Socialinė įtrauktis**
- **Mažų ir vidutinio dydžio verslo subjektų veikla**
- **Gamtiniai ištekliai**
- **Mobilumas ir transporto plėtra**

Kiekvienam prioritetui buvo parengti strateginiai Euroregiono projektai.

Euroregiono „Ežerų kraštas“ prioritetai 2014-2020 metams parengti atsižvelgiant į ES teritorinio bendradarbiavimo programų tikslus.

4. schema. Euroregiono „Ežerų kraštas“ prioritetų atitiktis teminiams Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos ir Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programų tikslams 2014– 2020 metais (dokumentų projektai)

1.схема. Prioritetai ir strateginiai 2014–2020 metų projektai

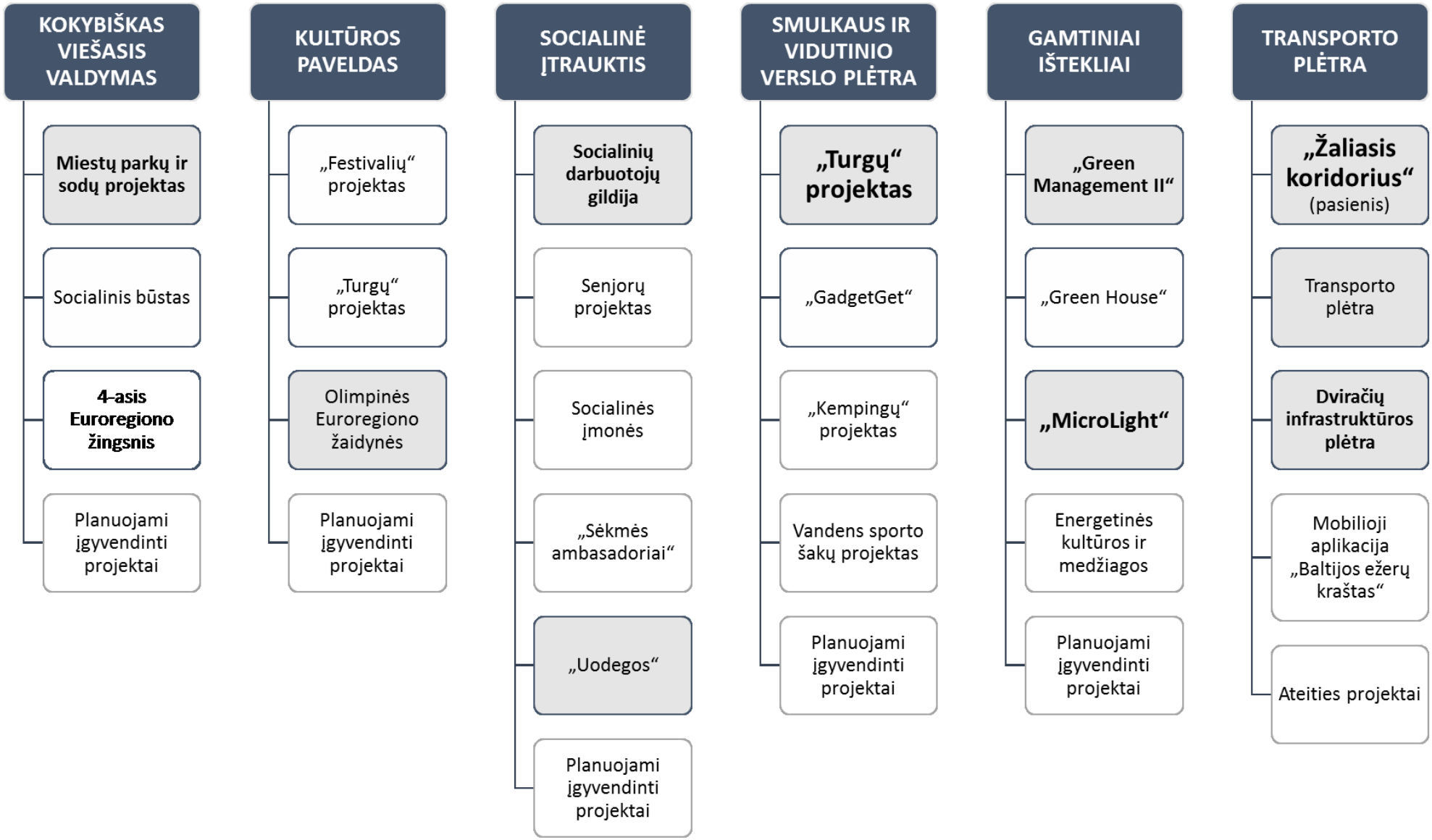

6 STRATEGINIAI 2014–2020 METŲ PROJEKTAI

Remiantis praėjusių finansavimo laikotarpių patirtimi, įgytomis žiniomis ir atsižvelgiant į paramos sumas, parengtos projektų idėjos 2014–2020 metams ir planuojami įgyvendinti projektai, kurių vertė – 20 mln. eurų. Iš bendradarbiavimo per sieną ir kitų finansavimo programų planuojama panaudoti ne mažiau kaip 85 procentus lėšų.

Projekto tema	**Programos ir priemonės, į kurias gali pretenduoti projektas** *(keywords)*
1. Transporto plėtra Transporto infrastruktūros plėtra nuo geležinkelių, autotransporto, dviračių takų tinklų iki turistinio oro, vandens transporto. Projektu būtų siekiama sutvarkyti visų savivaldybių partnerių kelių tinklus, pagerinti projektinės veiklos sklaidą ir prieinamumą. Inicijuoti vandens telkinių kranto linijų tvarkymą – privažiavimo kelių, pėsčiųjų maršrutų, dviračių takų įrengimą (1,8 mln. Eur)	Transportas, energiją taupantis transportas, mobilumas, saugumas, paslaugų prieinamumas, darbo vietų sukūrimas, miesto ir kaimo partnerystė, turizmas, mokymas
2. Dviračių infrastruktūros plėtra Naujo lygmens tęstinės projekto „Exciting cycling" veiklos – dviračių maršrutai, infrastruktūra, dviratininkų mokymai (2 mln. Eur)	Transportas, energiją taupantis transportas, mobilumas, saugumas, turizmas, mokymai, visuomenės įtraukimas
3. Mobili aplikacija „Baltijos ežerų kraštas" Informacinės aplinkos gerinimas, informacijos prieinamumas internete, mobiliųjų aplikacijų įdiegimas, planuojant transporto srautus, keleivių pervežimus, individualių maršrutų kryptis ir populiarinant Euroregiono turizmo produktus (0,8 mln. Eur)	Informacinės technologijos, mokymai, transportas, viešosios erdvės, turizmas
4. „Gadget Get" Atskirties, atsiradusios dėl pernelyg aktyvaus naudojimosi informacinėmis technologijomis, mažinimas tarp visuomenės sluoksnių. Neformalaus ugdymo programos įvairioms tikslinėms grupėms – verslininkams, savarankiškai veikiantiems asmenims, namų ūkiams, savivaldybių ir valstybės teikiamų paslaugų atstovams. (1,5 mln. Eur)	Informacinės technologijos, mokymai, informacinė visuomenė, socialinė įtrauktis, verslo plėtra, smulkiojo verslo įmonės
5. Baltijos ežerų krašto „Žaliasis koridorius" Pasienio kontrolės punktų infrastruktūros, privažiavimo kelių atnaujinimas, greitas ir šiuolaikiškas Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos valstybių sienų kirtimas, pasienio kontrolės punktų paslaugų kokybė (6 mln. Eur)	Transportas, pasienis, informacinės technologijos, paslaugų plėtra
6. „Turgų" projektas Turgų sistemos sukūrimas, organizuojant namų gamintojų, kaimiškų ūkių ir amatininkų produkcijos realizavimą. Projektu siekiama mokyti verslumo ir gerinti regiono ekonominius rodiklius (3 mln. Eur)	Amatų plėtra, mokymas, kultūrinis paveldas, rinkodara

Projekto tema	Programos ir priemonės, į kurias gali pretenduoti projektas *(keywords)*
7. „Laisvalaikio" projektas Aktyvaus ir sveiko gyvenimo būdo skatinimas. Populiariausių turistinių objektų plėtra ir jų papildymas naujais turizmo paslaugų produktais. Infrastruktūros įrengimas dar neišnaudotuose objektuose ar teritorijose (2 mln. Eur)	Sportas, kultūra, sveikatinimas, ežerai, viešosios erdvės, socialinė įtrauktis, visuomenės dalyvavimas
8. „Vandens" projektas Euroregiono „Ežerų kraštas" įvaizdžio kūrimas. Projekto idėja paremta gamtos vertybių – natūralių vandens telkinių – ežerų ir upių – gausa. Projektu siekiama pagerinti prieinamumą prie ežerų ir efektyviai išnaudoti Euroregiono vandenis (2,4 mln. Eur)	Sportas, kultūra, turizmas, sveikatinimas, ežerai, viešosios erdvės, apželdinimas, rinkodara
9. Miesto parkų projektas Planavimas, rekonstrukcija, miestų viešųjų erdvių išlaikymas ir priežiūra (parkai, želdiniai, vandens telkinių pakrantės). Tradicinis parkų kraštovaizdžio planavimas naudojant netradicines ir naujoviškas idėjas – kultūros, sporto parkai, dekoratyviniai daržai, vaistažolių ir kitų vaistingųjų augalų auginimas viešosiose erdvėse (1,5 mln. Eur)	Viešosios erdvės, parkai, želdiniai, miestai, sveikas gyvenimo būdas, visuomenės įtraukimas
10. Kempingų projektas Nakvynės paslaugų plėtra, įtraukiant racionalius ir įdomius savivaldybių ir kaimo turizmo atstovų sprendimus; kempingų plėtra. Įgyvendinant projekto veiklas, sutvarkomos ežerų ir upių pakrantės, gamtinės zonos ir įrengiama infrasruktūra (infrastruktūra pasivaikščiojimui, privažiavimui, žvejybai, sportui gryname ore, kultūriniams žaidimams ir veikloms), organizuojami renginiai (1,8 mln. Eur)	Turizmas, sveikas gyvenimo būdas, viešosios erdvės, vanduo
11. Olimpinės Euroregiono žaidynės Planuojama toliau plėtoti aktyvų bendradarbiavimą tarp Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos, organizuojant įvairių vasaros ir žiemos sporto šakų varžybas, parolimpines žaidynes (1,2 mln. Eur)	Sportas, turizmas, vandens turizmas, sveikas gyvenimo būdas, visuomenės įtraukimas
12. „Cool Tour" Projektu siekiama suaktyvinti Euroregiono kultūrinį gyvenimą, vienu metu populiarinant kultūrinio turizmo produktus ir kiekvieno regiono partnerio kultūrinį paveldą. Planuojama organizuoti 3 pagrindinius festivalius (kiekvienoje šalyje) ir atnaujinti kultūros įstaigų infrastruktūrą (1 mln. Eur)	Kultūrinis turizmas, vietovės rinkodara, kultūra, visuomenės įtraukimas
13. Socialinių darbuotojų gildija Socialiniai darbuotojai – tai ta žmonių grupė, kuri tiesiogiai susiduria su mažai aprūpintais asmenimis, neįgaliais vaikais, kitomis įvairiomis socialiai pažeidžiamomis grupėmis ir organizuoja jiems pagalbos teikimą. Socialinės problemos egzistuoja visose regiono savivaldybėse, ir socialiniai darbuotojai turi nemenką jų sprendimo patirtį. Projekto veiklose numatoma susipažinti su tiesioginės pagalbos pavyzdžiais, plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą, organizuoti renginius, keliančius socialinio darbuotojo specialybės prestižą	Socialinis darbas, mokymasis visą gyvenimą, visuomeninės ir profesinės organizacijos, socialinė reabilitacija

Projekto tema	Programos ir priemonės, į kurias gali pretenduoti projektas *(keywords)*
(1 mln. Eur)	
14. Socialinė įmonė Projektas skirtas sukurti darbo vietų, pagerinti socialiai remtinų asmenų buitį, teikti paslaugas asmenims su įvairiomis negaliomis. Planuojama įkurti socialines įmones, mokyti gyventojus verslumo pagrindų, į socialinių veiklų plėtrą įtraukti vietos verslininkus (1,2 mln. Eur)	Socialinė įtrauktis, darbo vietų sukūrimas, verslo pradmenys, bendruomenė, mokymasis visą gyvenimą, socialinė reabilitacija
15. Senjorų projektas Projekto esmė – vidutinio ir vyresnio amžiaus asmenų įtraukimas į visuomenines veiklas: mokymosi visą gyvenimą, amatininkystės, sveikos gyvensenos propogavimo ir kitas bendruomeniškumą skatinančias veiklas (1 mln. Eur)	Socialinė įtrauktis, pagyvenę žmonės, mokymasis visą gyvenimą
16. „Sėkmės ambasadoriai" Tęsiamos projektų „Nature Therapy", „Cured by animals" ir „Move for Life" veiklos, jas naujai interpretuojant – psichologinės pagalbos teikimas, naudojant sėkmingus asmenų, išgyvenusių netektis, įveikusių priklausomybes, pasveikusius po sudėtingiausių traumų, pavyzdžius. Šie asmenys – sėkmės ambasadoriai – savo gyvenime patirtais išgyvenimais dalysis su pagalbos reikalingais asmenimis (1 mln. Eur)	Sveikatinimo skatinimas, socialinė įtrauktis, mokymasis visą gyvenimą, socialinis darbas
17. „Uodegos" Gamtinės terapijos paslaugų plėtra. Naujų turizmo produktų kūrimas, į veiklas įtraukiant profesionaliai dresuojamų gyvūnų ir naminių gyvūnų klubus, sveikatinimo ir sporto įstaigas (1,5 mln. Eur)	Gyvūnų priežiūra, viešosios erdvės, sveikatinimo skatinimas, socialinė įtrauktis, visuomenės įtraukimas
18. „Addictfree", arba Visuomeniniai dienos centrai Projektu siekiama kovoti su alkoholizmu ir kitomis priklausomybėmis, plėsti socialinės reabilitacijos veiklas, suteikiant pagalbą Euroregiono „Ežerų kraštas" asmenims, turintiems sveikatos problemų. Planuojama stiprinti dienos centrų, prieglaudų, išblaivinimo įstaigų infrastruktūrą, plėtoti bendradarbiavimą tarp sveikatos, viešosios tvarkos, socialinės veiklos ir nevyriausybinių organizacijų (1,2 mln. Eur)	Asmenys, turintys priklausomybių, socialinė reabilitacija, socialinė įtrauktis, visuomenės sveikata
19. Socialinis būstas Projektu siekiama dalytis gerąja patirtimi Euroregiono „Ežerų kraštas" įmonių statybų ir socialinio būsto srityse (1,5 mln. Eur)	Socialinė įtrauktis, planavimas, statyba, verslo pradmenys
20. „Green management II" Projektas apie alternatyviąją energiją, naujus sprendimus ir technologijas, kurios nekenkia aplinkai ir žmogui, taupo gamtinius išteklius ir suteikia kitokią gyvenimo kokybę. Euroregiono energetinio efektyvumo plėtra. Projekto „GreenMan" tęsinys. (2,5 mln. Eur)	Aplinkosauga, visuomenės sveikata, ekologinis švietimas, visuomenės įtraukimas
21. „Žaliasis namas" Projektas apie mokslinius-praktinius alternatyviosios energetikos	Aplinkosauga, ekologinis švietimas, mokslas, tyrimai,

Projekto tema	Programos ir priemonės, į kurias gali pretenduoti projektas *(keywords)*
naudojimo metodus, naujų technologijų taikymą, netradicinių statybinių medžiagų naudojimą. Projektas atitinka Europos Sąjungos politiką aplinkos apsaugos ir energetikos srityse (2 mln. Eur)	planavimas, statyba
22. „MicroLight" Gyvename tokiame regione, kuriame didesnę laiko dalį būna tamsu. Euroregionas šiuo projektu planuoja taikyti alternatyvius apšvietimo sprendimus, kurie padėtų ekonomiškiau naudoti apšvietimo energiją. Pavyzdžiui, apšvietimo taškų įrengimas mažose vietovėse – stotelėse, prie įėjimų į ugdymo įstaigas, laiptinėse, apšvietimas su judesio davikliais ir pan. (1 mln. Eur)	Energijos efektyvumas, ekonomiškumas, aplinkos apsauga, ekologinis švietimas, nedidelės dotacijos, visuomenės įtraukimas
23. Energetinių kultūrų ir gamtinių išteklių panaudojimas Įgyvendinant projektą bus tiriami, aprobuojami ir realizuojami nauji metodai ir technologijos, skirti gamtinių išteklių naudojimui namų ūkiuose (pvz.: kanapių naudojimas, antrinių atliekų perdirbimas, vandens, saulės, vėjo energijų įveiklinimas) (0,9 mln. Eur)	Naujoviškumas, regionų ekonomika, ekologinis švietimas, mokslas, tyrimai, smulkusis ir vidutinis verslas
24. Euroregiono „Ežerų kraštas" statybinis palikimas Projektu siekiama išsaugoti regionų statybos tradicijas, labiausiai išlikusias kaimiškose vietovėse. Numatoma naujoviškomis priemonėmis susieti senąjį kultūros paveldą su šiuolaikinėmis architektūros tradicijomis (1,5 mln. Eur)	Architektūra, kultūros paveldas, švietimas, tyrimai, smulkusis ir vidutinis verslas, visuomenės įtraukimas

Detalias projektų konsepcijas galima rasti originalioje strategijos versijoje (Eng).

7 TERITORINĖ PLĖTRA

Teritorinė plėtra pagrindžia Euroregiono vaidmenį, vykdant bendradarbiavimo per sieną veiklas, atitinka Europos Sąjungos numatytus kompleksinės plėtros prioritetus, inicijuoja bendrų veiklų ir gerosios patirties mainus.

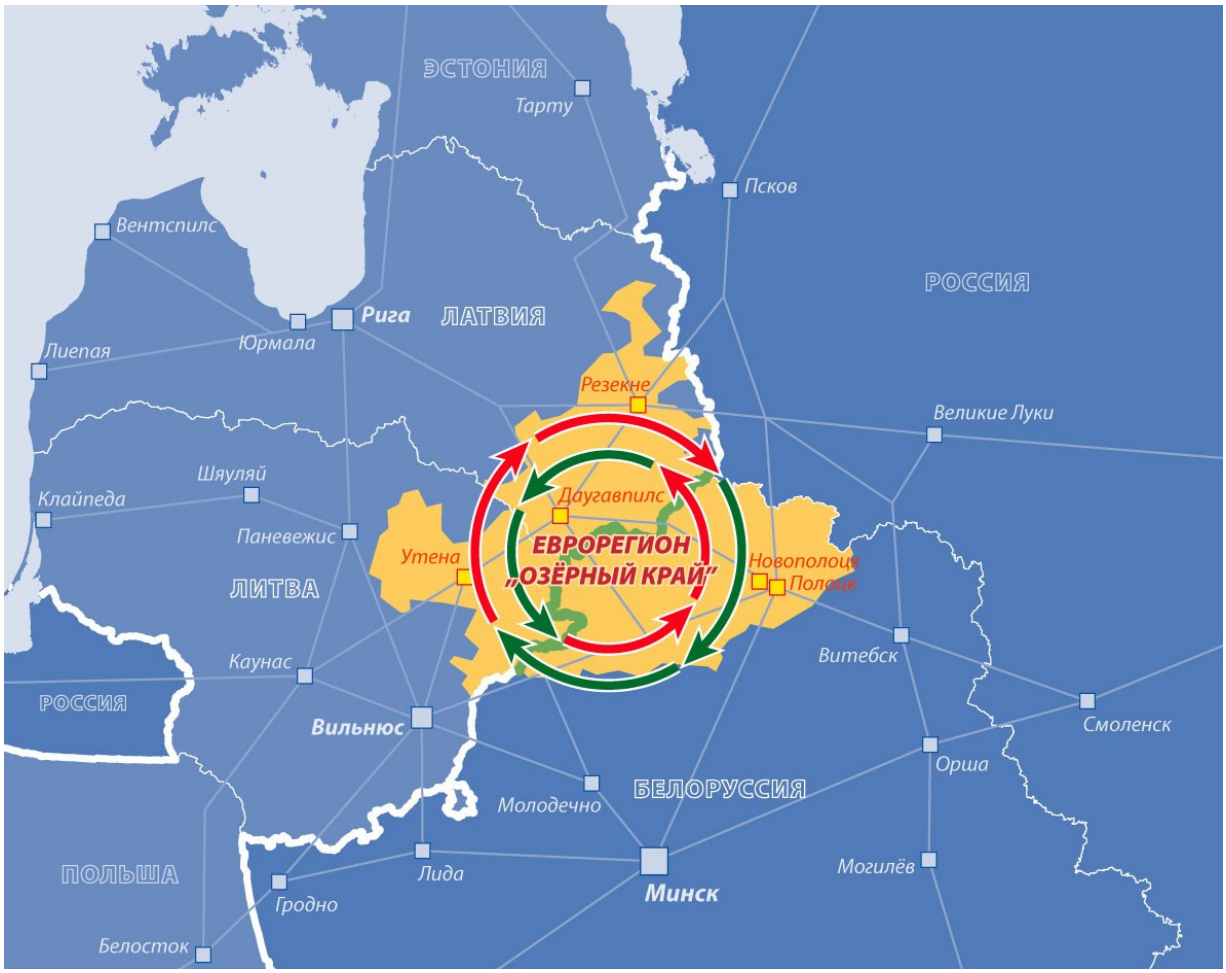

Būsimojo Euroregiono struktūra jungia pagrindinius teritorinės plėtros elementus ir funkcionalias veiklų zonas:

- **Miestų ir kaimų simbiozė**
- **Keliai ir sienų kirtimo punktai – „Žaliasis koridorius"**
- **Ežerai ir gamtiniai Euroregiono ištekliai – turizmo ir sveiko gyvenimo būdo išskirtinumas Euroregione**

4 schema. Būsimojo Euroregiono struktūra

Miestų ir kaimų simbiozė

Euroregiono teritorijoje, palyginti su kitais Euroregionais, nėra didelių miestų – tokių, kurie atspindėtų tikrojo didmiesčio kultūrą (angliškai – *urban*). Pagrindinę gyvenamųjų vietovių struktūrą sudaro nedidelių miestų ir kaimiškųjų vietovių tinklas.

Keliai ir sienų kirtimo punktai

Kokybiška kelių tinklo ir pasienio punktų infrastruktūra yra viena iš privalomų sąlygų plėtojant sėkmingą tarptautinį bendradarbiavimą.

5 schema. Pagrindiniai Euroregiono „Ežerų kraštas" transporto koridoriai

Euroregiono teritorijoje nutiestos tarptautinės reikšmės automagistralės:

- Vakarų-rytų automagistralė E22 / A12 Jėkabpilis–Rezeknė–Ludza–Rusijos pasienis (Terechovas) Latvijos teritorijoje, kuri toliau tęsiasi kaip magistralė M9 Maskva– Ryga Rusijos teritorijoje;
- Vakarų-rytų greitkelis A6 Ryga–Daugpilis–Kraslava–Baltarusijos pasienis (Paterniekiai) Latvijos teritorijoje ir R20 Vitebskas–Polockas–Ryga Baltarusijos teritorijoje;
- Vakarų-rytų autmagistralė R69 Daugpilis–Skrudaliena–Baltarusijos pasienis (Selenė) Latvijos teritorijoje ir R3 Breslauja–Daugpilis Baltarusijos teritorijoje;
- Šiaurės-pietų automagistralė E262 / A13 Rusijos pasienis (Grebnevo)–Rezeknė–Daugpilis–Latvijos pasienis (Medumė) Latvijos teritorijoje ir E262 / A6 Kaunas–Zarasai–Daugpilis Lietuvos teritorijoje.

Būtina pagerinti pasienio punktų tarp Latvijos ir Baltarusijos infrastruktūrą:

- Paterniekiai–Grigorovščina (muitinės ir sanitarinės kontrolės pasienio punktas automagistralėje A6 / P20)
- Silenė–Urbanai (muitinės ir sanitarinės kontrolės pasienio punktas automagistralėje R68 / P3).

Strateginės reikšmės projektai: „Žaliasis koridorius", „Transporto plėtra".

Ežerai ir gamtiniai Euroregiono ištekliai – turizmo unikalumas Euroregione

Schemoje „Gamtinė struktūra" išdėstyti svarbiausi Euroregiono gamtiniai ištekliai, įrodantys turizmo unikalumą regione.

2014–2020 metų finansavimo periodu numatoma toliau įgyvendinti projektus, inicijuojančius ežerų panaudojimą, gamtinių zonų apsaugą ir gamtinio turizmo plėtrą.

Strateginės reikšmės projektai: „Vandens“ projektas, „Laisvalaikio“ projektas, „GreenMan II“.

6 schema. Gamtinė Euroregiono struktūra

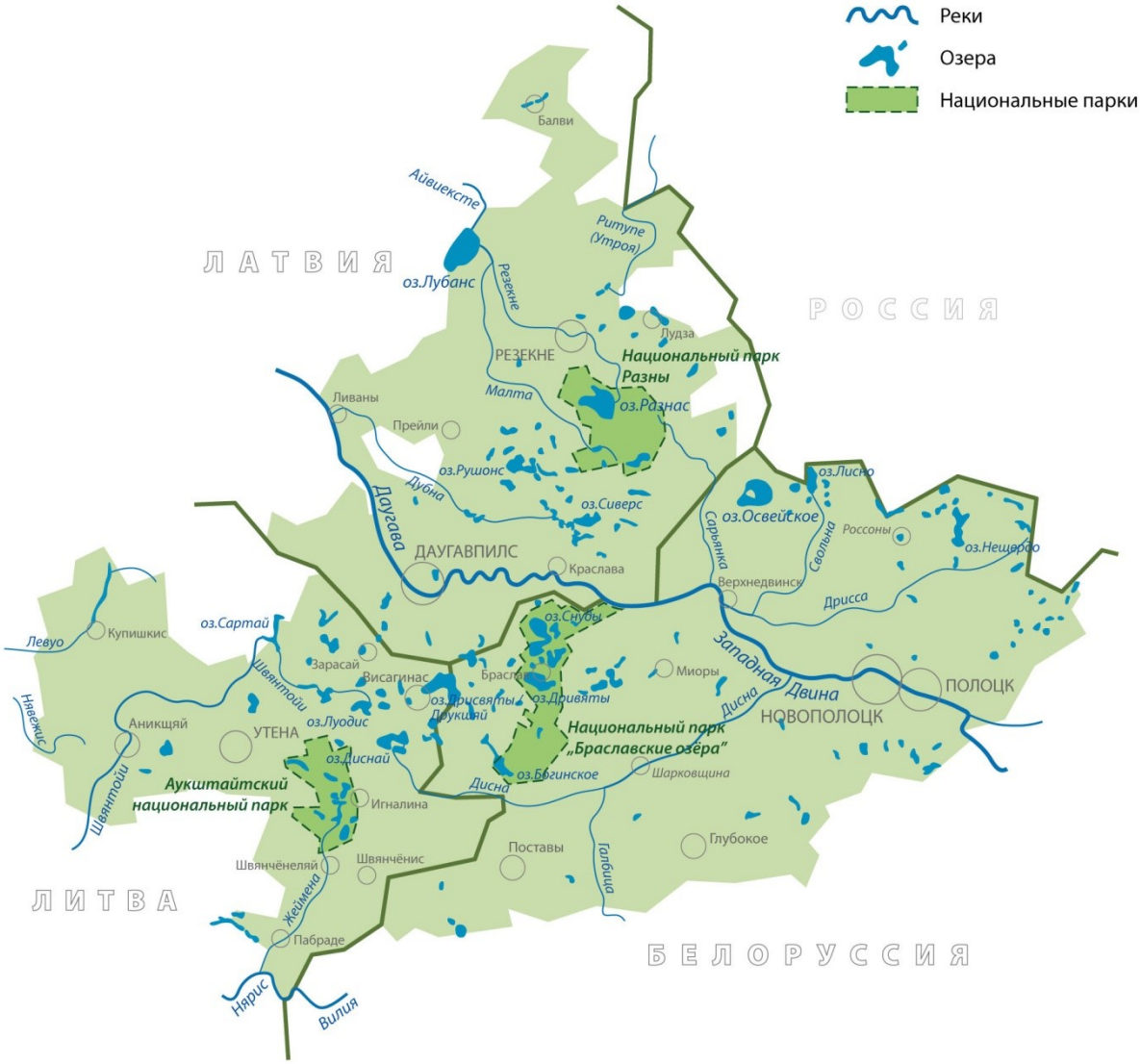

8 STRATEGIJOS KŪRIMAS

Parengta strategija – glaudaus Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos vietos valdžių bendradarbiavimo išdava. Euroregionas „Ežerų kraštas" per daugiau nei dešimtį veiklos metų suformavo savo strateginį požiūrį ir veiklos principus (plačiau 2 dalyje).

Euroregiono dalyviai savivaldybių administracijų ir įstaigų darbuotojai teigiamai ir geranoriškai vertina kartu su partneriais įgyvendinamas bendras veiklas. Visi regiono dalyviai prisidėjo prie naujajo finansinio laikotarpio strateginių tikslų kūrimo ir tikisi tolesnio produktyvaus tarptautinio bendradarbiavimo per sieną programose, projektuose.

Strategija buvo kuriama 9 teminiuose darbo grupių susitikimuose, vykusiuose kaip dviejų dienų seminarai. Juose dalyvavo trijų šalių Euroregiono atstovai, buvo aptariamos transporto, informacinių technologijų, verslo pagrindų, švietimo ir kultūros, sporto, aplinkos apsaugos, gamtos ir bendruomenių įtraukimo į veiklas temos.

Nuoširdžiausia padėka strategiją rengusiai darbo grupei!

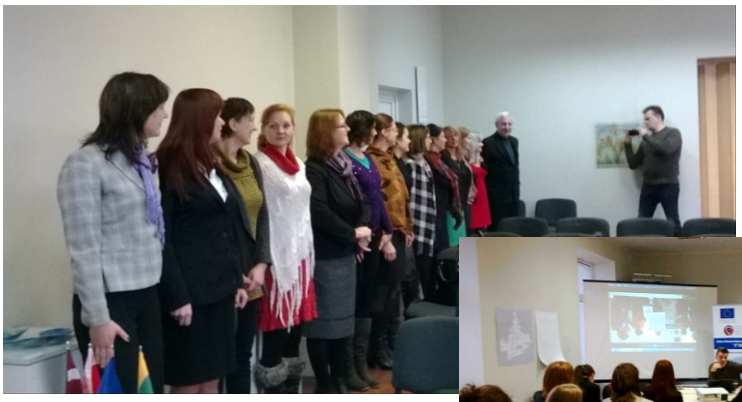

Strategija buvo viešai aptariama: su dokumentu susipažino ir diskutavo regiono dalyviai, projekto darbo grupė, jis buvo publikuojamas internete. Gauta daugiau nei 50 pasiūlymų – visi jie įtraukti į strategines regiono priemones.